

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **Bc. L. V. V.**, narozen X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Čonkou,
sídlem Komenského 4, 350 02 Cheb

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, IČO 00006963,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 28. 8. 2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 28. 8. 2019 i jemu předcházející rozhodnutí č. j. X ze dne 9. 4. 2019 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4 719 Kč k rukám advokáta JUDr. Martina Čonky ve lhůtě 1 měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se v řízení před žalovanou domáhal invalidního důchodu. Rozhodnutím č. j. X ze dne 9. 4. 2019 žalovaná jeho žádost zamítla, neboť na základě posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Karlovy Vary dospěla k závěru, že žalobce nemá nárok na invalidní

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

důchod. Lékař okresní správy sociálního zabezpečení stanovil míru poklesu pracovní schopnosti žalobce na 25 %. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, invaliditu podmiňuje pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

2. Žalobce proti tomuto závěru brojil námitkami, v nichž tvrdil, že jeho zdravotní stav odpovídá poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 %, to znamená invaliditu prvního stupně. Namítané rozhodnutí žalované se podle žalobce zakládalo na nesprávném posudku o invaliditě. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek svým lékařem, z něhož vyplynulo, že hlavní příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobce spadá pod kapitolu IV (Poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položku 2b (Diabetes mellitus, lehké funkční postižení) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 15–25 %. Vzhledem k charakteru postižení zdravotního stavu lékař žalované upřednostnil horní hranici, tj. 25 %. Současně nenalezl důvod pro další procentní navýšení podle § 3 citované vyhlášky. Neshledal ani důvod hodnotit žalobcův stav vyšší mírou poklesu pracovní schopnosti, neboť chyběl doklad o středně těžkém funkčním postižení.
3. Proti rozhodnutí žalované žalobce brojil žalobou, v níž namítal následující: napadené rozhodnutí nestojí na správně určeném zdravotním postižení s dominantním vlivem na žalobcovu pracovní schopnost. Dále neaplikovalo § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity, ačkoli toto ustanovení při výskytu více zdravotních potíží u žalobce mělo uplatnit. Lékař žalované dovodil, že hlavní příčinu poklesu pracovní schopnosti žalobce představuje diabetes mellitus 1. typu. Tou je však bipolární afektivní porucha. Žalobcův zdravotní stav měl být podřazen kapitole V (Duševní poruchy a poruchy chování), položce 4c (Afektivní poruchy – poruchy nálady, středně těžké postižení) vyhlášky o posuzování invalidity. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení daná vyhláška stanovuje rozmezí 30–45 %, což již dosahuje invalidity prvního stupně. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobce měla žalovaná stanovit alespoň ve výši 35 % a po zohlednění dalšího zdravotního postižení (diabetes mellitus) ji pak zvýšit o 10 %, tzn. na konečných 45 %. Jestliže však žalovaná chtěla setrvat u diagnózy z napadeného rozhodnutí, i tak měla horní hranici odpovídajícího rozmezí navýšit o 10 % (§ 3 odst. 1 citované vyhlášky), a to pro současný výskyt více zdravotních komplikací, jimiž je žalobce postižen. V případě přiznání míry poklesu pracovní schopnosti nejméně v rozsahu 35 % by byl žalobce posouzen již jako invalidní. Žalobce požádal, aby byl Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí vypracován nový posudek o invaliditě.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě lékařského posudku, který se přesvědčivě vypořádal se všemi rozhodujícími skutečностями a v němž lékař žalované jednoznačně vymezil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce. S ohledem na žalobu navrhla důkaz posudkem od posudkové komise. Závěrem dodala, že i nadále na znění napadeného rozhodnutí trvá.
5. K vyjádření žalované žalobce podal repliku, v níž žalované vytkl formálnost převážné části vyjádření. Žalobce opětovně zdůraznil vlastní přesvědčení o nesprávném posouzení svého zdravotního stavu lékařem žalované i OSSZ. Oba lékaři měli za primární zdravotní komplikaci žalobce určit bipolární afektivní poruchu.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

6. Žaloba je důvodná.
7. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
8. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
9. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
10. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.
11. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 35 %, a proto se v jeho případě jedná o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobce shledala postižení, jak ho vymezuje kapitola IV, položka 2b vyhlášky o posuzování invalidity, tj. diabetes mellitus s lehkým funkčním postižením. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 15–25 %. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobce posudková komise zhodnotila na 25 %. Až potud se posudková komise shodla s posudkovým hodnocením žalované. Na rozdíl od žalované však tuto hodnotu podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšila o 10 %. Zvýšení zvolila vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobce. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den diabetologického vyšetření, tj. 22. 1. 2019.
12. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobce není schopen práce spojené se zvýšeným rizikem stresů, ve směnném provozu, ve velkém kolektivu a ve vynuceném tempu, avšak je schopen lehké práce. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobce a s lékařskými

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

zprávami, které předložil v řízení před soudem. Žalobce byl jednání posudkové komise přítomen. Soud proto posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci nic nenamítli.

13. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobce odpovídá 35 %, což podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě prvního stupně, která byla dána jak ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí zamítajícímu žádost o invalidní důchod.
14. Jelikož žalovaná v námitkovém řízení vycházela z toho, že žalobce není invalidní, bylo její rozhodnutí založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátit k dalšímu řízení. Zároveň zrušil i předcházející rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 9. 4. 2019, protože trpí stejnou vadou (§ 78 odst. 1, 3, 4 s. ř. s.).
15. V dalším řízení je žalovaná vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že invalidita prvního stupně žalobce vznikla ke dni 22. 1. 2019. Z toho bude vycházet při novém posouzení stavu žalobce (§ 78 odst. 6 s. ř. s.)
16. Procesně úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, jež důvodně vynaložil (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovaná je povinna do jednoho měsíce ode dne právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám JUDr. Martina Čonky náhradu nákladů řízení v celkové výši 4 719 Kč. Ta se skládá z odměny za tři úkony právní služby po 1 000 Kč [převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika jako podání ve věci samé podle § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], tři režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), to vše zvýšeno o daň z přidané hodnoty ve výši 819 Kč. Žalovaná tak může učinit na účet JUDr. Martina Čonky č. 78-2259780287/0100 pod variabilním symbolem 10996667.
17. O nákladech řízení soud rozhodl výše uvedeným způsobem při vědomí toho, že rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu byla usnesením č. j. 6 Ads 209/2019-39 ze dne 29. 1. 2019 přeložena k posouzení otázka ústavnosti tarifních odměn podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu za úkony ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení, důchodového, nemocenského a všeobecného zdravotního pojištění. Krajský soud totiž rozhodovací důvody usnesení č. j. 6 Ads 209/2019-39 nesdílí:
18. Na věc se vůbec neuplatní čl. 28 Listiny základních práv a svobod, protože advokát poskytující právní službu klientovi není jeho zaměstnancem. Jestliže aktuální judikatura Ústavního soudu k advokátnímu tarifu *bez odůvodnění* konstatuje opak a v *rozporu s jasným zněním* čl. 28 Listiny uvádí, že každý má právo na spravedlivou odměnu za práci, není tím být krajský soud precedenčně vázán, neboť tato rozhodnutí neobsahují žádné – tomuto závěru odpovídající – vyložené a aplikované nosné právní pravidlo [srov. výklad v nálezu sp. zn. IV. ÚS 301/05 ze dne 13. 11. 2007 (N 190/47 SbNU 465), zejm. jeho odst. 60]. Výše tarifní hodnoty a související sazba mimosmluvní odměny nebrání advokátovi ani v tom, aby získával prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny, pokud by ten vůbec měl na výkon advokacie dopadat).
19. Rozpor s čl. 37 odst. 2 Listiny nemůže být dán, protože profesní povinnost advokáta

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.

poskytnout službu kvalitně nezávisí na výši mimosmluvní odměny. Nesprávné je proto konstatování, že stanovením tarifních hodnot dochází ke kategorizaci ochrany základních práv a svobod. Stanovení tarifních hodnot je naopak vyjádřením rozdílné typizované právní složitosti věcí (nikoliv jednotlivých případů), což je přípustný projev snahy o regulaci masových jevů s ohledem na zásahu rovnosti a možnost rozumné uplatnitelnosti těchto předpisů v praxi. Typizace a paušalizace je ústavně akceptovatelným postupem zákonodárství [srov. usnesení Spolkového ústavního soudu publ. pod BVerfGE 98, 365, či z daňové oblasti odst. 37 nálezů sp. zn. Pl. ÚS 9/15 ze dne 8. 8. 2017 (N 138/86 SbNU 333; 338/2017 Sb.)], a to včetně zákonodárství upravujícího mimosmluvní odměny za úkony právní služby před soudem (srov. usnesení Spolkového ústavního soudu publ. pod BVerfGE 83, 1, a BVerfGE 118, 1).

20. Za toho stavu je podstatné, zda je rozlišování sazeb svévolné [tak i odst. 16 nálezů sp. zn. Pl. ÚS 22/19 ze dne 14. 1. 2020 (28/2020 Sb.)], nebo zda výše mimosmluvních odměn v typově určených věcech natolik nízká, že je poskytnutí právní služby pro advokáta ekonomicky nevýhodné a zároveň nemůže počítat s tím, že se mu z důvodu nepříznivých sociálních podmínek klienta dostane odměny smluvní.
21. Svévoli v rozlišování krajský soud neshledal, protože je založeno na věcném kritériu a závěr o typově jednodušší povaze věcí vyjmenovaných v § 9 odst. 2 advokátního není vyloučen (opačný závěr by nutně vedl k porovnávání všech typů věcí vyjmenovaných v § 9 a § 10 advokátního tarifu i otázce, proč v některých věcech rozhodují senáty a v jiných samosoudci). O zásadní ekonomické nevýhodnosti mimosmluvních odměn pak krajský soud žádné poznatky nemá a nepředkládá je ostatně ani usnesení č. j. 6 Ads 209/2019-39. Nehledě na to, v případě částečné ekonomické nevýhodnosti by bylo třeba zohlednit i možnost uplatnění salvatorního ustanovení § 12 odst. 1 advokátního tarifu a celkově i sociální odpovědnost advokátů, kteří právní služby poskytují v privilegovaném postavení (srov. § 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii).
22. Z těchto důvodů má Krajský soud v Plzni za to, že tarifní hodnota podle § 9 odst. 2 ve spojení se sazbou mimosmluvní odměny podle § 7 odst. 2 advokátního tarifu jsou v souladu s ústavním pořádkem a není důvod pro jejich neaplikaci podle § 95 odst. 1 Ústavy České republiky.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. února 2020

Mgr. Jan Šmakal, v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje J. P.